

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Dlabolou
sídlem U Studánky 3, Praha 7

proti

žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**
sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2

za účasti: **Lesy České republiky, s. p.**
sídlem Přemyslova 1106/19, Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2024, č. j. KULK 54355/2024 OSH 324/2024/280.9/Pc,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 15. 7. 2024, č. j. KULK 54355/2024 OSH 324/2024/280.9/Pc, a Magistrátu města Liberec ze dne 24. 1. 2024, č. j. MML 211388/22-OD/POD/Bílý potok CJ MML 275475/23, se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci k rukám Mgr. Michala Dlaboly, advokáta, na náhradu nákladů řízení částku 11 228 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osobě zúčastněné na řízení se náhrada nákladů nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Liberec (dále jen „silniční úřad“) ze dne 24. 1. 2024, č. j. MML 211388/22-OD/POD/Bílý potok CJ MML 275475/23.
2. Tímto rozhodnutím silniční úřad podle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vyslovil, že na části pozemků p. č. A, AB, AC, AD, AE a st. p. č. AF v k. ú. X (dále budou pozemky uváděny bez označení názvu k. ú.) se nachází účelová komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.
3. Správní řízení bylo zahájeno podáním žádosti ze dne 10. 1. 2020, kterou se žalobce u Městského úřadu Frýdlant (dále jen „městský úřad“) jako silničního správního úřadu domáhal určení neexistence veřejně přístupné účelové komunikace na jeho pozemcích st. p. č. AF, p. č. A, AG a AE. Městský úřad pořídil výpisy z katastru nemovitostí ohledně vlastnictví pozemků uživatelů posuzované komunikace a pozemků ve vlastnictví státu, na kterých se nachází navazující komunikace. Dále mapové podklady zachycující průběh komunikace a průběh zvažovaných alternativ po pozemcích p. č. AH a ACH, i starší mapové podklady. Státní pozemkový fond jako vlastník (tehdejší) pozemků p. č. AI, AD a AJ k věci sdělil, že uvedené pozemky navazují na pozemky ve vlastnictví žalobce a splňují všechny znaky veřejně přístupné účelové komunikace. Lesy České republiky, s. p. potvrdily, že posuzovaná komunikace je jedinou přístupovou cestou k blízkému lesnímu komplexu za účelem lesního hospodaření.
4. Městský úřad nařídil ústní jednání spojené s ohledáním posuzované komunikace, to se konalo dne 11. 2. 2020. Dále se zabýval stavem alternativně uvažovaných cest na pozemcích p. č. AH a AK, o průběhu komunikace a stavu dalších pozemků pořídil rozsáhlou fotodokumentaci.
5. Rozhodnutím ze dne 26. 5. 2020 městský úřad vyslovil, že na části žalobcových pozemků existuje veřejně přístupná účelová komunikace. Žalovaný se v potvrzujícím rozhodnutí ze dne 7. 10. 2020 s určením charakteru posuzované komunikace ztotožnil. Ke správní žalobě žalobce bylo však toto rozhodnutí pro vady řízení zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 10. 3. 2021, č. j. 59 A 107/2020-38. Soud žalovanému vytknul, že se přezkoumatelným způsobem nevypořádal s odborným vyjádřením Ing. Tomáše Kubeše, které žalobce předložil s odvoláním na podporu tvrzení, že na pozemcích p. č. AL, AM, , AO, AP, a AJ se nachází plnohodnotná alternativní cesta, vzhledem k udělení

souhlasu manželů T. k veřejnému užívání jejich pozemků, když touto variantou alternativní cesty se silniční úřad nezabýval.

6. V dalším řízení žalobce žalovanému s doplněním odvolání ze dne 11. 8. 2021 předložil další přílohy a upozornil mj. na skutečnost, že na základě rozhodnutí Městského úřadu Hejnice o dělení a scelení pozemků ze dne 2. 11. 2020 a směny pozemků s manželi T. se celá alternativní komunikace vedoucí z obce k lesu nachází na jeho pozemku p. č. AM a dává souhlas k jejímu veřejnému užívání. Tato alternativní cesta není nová, dle starších map i dle současné katastrální mapy existuje a je jako účelová komunikace vedena v pasportu místních komunikací z roku 2000 a v situaci širších vztahů ke dni 4. 3. 2020.
7. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 12. 2021 znovu odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí městského úřadu ze dne 26. 5. 2020 potvrdil. Žalobce se opětovně bránil správní žalobou, rozsudkem ze dne 7. 6. 2022, č. j. 59 A 10/2022-60, soud rozhodnutí žalovaného zrušil. Zejména žalovanému vytýkal, že se znovu nedostatečně vypořádal s žalobcem navrhovanou alternativní cestou, jak byla označena v odborném vyjádření X, a řádně se nezabýval tím, zda toto komunikační spojení představuje srovnatelnou alternativu ke sporné cestě, a to ve vztahu k dosavadním uživatelům sporné cesty, a že nevypořádal podstatu některých dalších uplatněných odvolacích námitek.
8. Následně žalovaný zrušil prvoinstanční rozhodnutí městského úřadu ze dne 26. 5. 2020 a z důvodu podjatosti usnesením ze dne 3. 10. 2022 pověřil vedením řízení Magistrát města Liberce jako příslušný silniční správní úřad (dále jen „silniční úřad“).
9. Silniční úřad oznámil pokračování řízení, určil lhůtu pro navrhování důkazů a podání připomínek, toho využila obec Bílý Potok a žalobce. Ten následně zaslal návrh alternativních tras a opětovně se k němu vyjádřil dne 9. 6. 2023. K podání připojil fotodokumentaci z některých míst navrhovaných alternativních přístupů a znalecký posudek Ing. Antonína Váchala č. 1133-2022-S ze dne 5. 6. 2023, s předmětem *Posouzení alternativních tras k pozemkům AQ, AR a AŘ v katastru obce X. Dopravní podmínky predikovaných vozidel, technika jízdy vozidel*. Silniční úřad dne 31. 7. 2023 provedl jednání spojené s ohledáním sporné cesty a navrhovaných alternativ č. 1, 2 a 3, pořídil o průběhu posuzovaných komunikací fotodokumentaci, do spisu založil ortofotomapu s vyznačením alternativně uvažovaných komunikací i předmětné sporné cesty na pozemcích žalobce. Ve vyjádření ze dne 9. 8. 2023 obec Bílý Potok uvedla, že ani jedna z alternativ nemůže být akceptována, protože neumožňuje průjezd souprav se dřevem z lesů ve správě obce, váha souprav je přes 40 t a parametry k užití splňuje pouze komunikace na p. č. AJ, která přímo navazuje na komunikaci p. č. AE, tato komunikace je rovněž využívána veřejností. Lesy České republiky, s. p. shodně uvedly, že navržené alternativy neumožňují dopravu dříví prostřednictvím lesní techniky – odvozových souprav o nosnosti 40 t. Rovněž X a X odmítli, že by zvažované varianty byly dostatečné pro zemědělskou techniku připojenou za traktorem, u alternativy č. 2 a 3 namítali nevyjasněné majetkové vztahy. V podání ze dne 11. 8. 2023 žalobce uplatnil námitky vůči průběhu místního šetření, požadoval doplnit podklady týkající se vybudování propustku u alternativy č. 2. Následně svoje vyjádření doplnil dne 17. 8. 2023, 21. 8. 2023 a 1. 9. 2023, k podáním připojil vlastní fotodokumentaci a rovněž videozáznam. Silniční úřad si vyžádal dostupné dokumenty k propustku na p. č. AS a AŠ, dle sdělení Městského úřadu Frýdlant se nejedná o dopravní stavbu, propustek realizovala fyzická osoba za účelem zpřístupnění soukromého pozemku s tím, že o užívání propustku

jinými osobami nejsou informace. Ze spisu dále vyplývá, že ve lhůtě k vyjádření k podkladům žalobce uplatnil rozsáhlé námitky dne 10. 11. 2023, následně doplnil fotodokumentaci, předložil další listiny týkající se alternativní cesty č. 1 kolem hřbitova.

10. Rozhodnutím ze dne 24. 1. 2024 silniční úřad deklaroval veřejnou komunikaci veřejně přístupnou na části pozemků p. č. AT, AB, AU, AV, AE a st. p. č. AF. Zopakoval, že jsou splněny první tři podmínky pro deklaraci posuzované cesty jako veřejně přístupné, tedy její zákonný účel, stálost a patrnost a souhlas s jejím obecným užíváním. Za účelem posouzení poslední podmínky pro její uznání jako veřejně přístupné účelové komunikace, tj. nutné ničím nenahraditelné komunikační potřeby, provedl nové šetření na základě popisu sporné cesty, která navazuje na pozemek p. č. AJ a pak pokračuje mezi zemědělskými pozemky až k lesnímu pozemku kde končí, když svůj účel nemůže plnit bez navazujícího pozemku p. č. AJ ve vlastnictví obce Bílý potok. Silniční úřad se zabýval srovnáním komunikace označené jako alternativa č. 1. Dovodil, že tato cesta vedoucí z místní komunikace ke hřbitovu s napojením na pozemek č. AJ1 dokáže napojit všechny potřebné pozemky. Není však srovnatelná, neboť po ní nelze srovnatelným způsobem odvážet dřevo ke zpracování z lesních pozemků. To vyplývá i z toho, že na pozemku p. č. AJ bylo provedeno zpevnění hrubým šterkem, alternativní cesta je tedy nedostatečná pro zajištění stejné dopravní obsluhy. Navíc pokračuje po lesních cestách zhruba 500 m a pro zemědělskou techniku manželů L. a pana Z. nejsou tyto lesní cesty na základě § 20 odst. 1 písm. g) zákona č. 589/1995 Sb., lesní zákon, přístupné. Nemají tak právní jistotu, že dojde k vydání výjimky pro užívání těchto lesních cest, které nadto nemají žádné zpevnění. Navíc na lesní cestě navazující na pozemek p. č. 408/4 bude vlek naložený slisovanými balíky píce zasahovat do lesního porostu podél a nad cestou bude ničit koruny dřevin. Silniční úřad dovodil, že předmětná komunikace je také jedinou možnou přístupovou komunikací na pozemky ve vlastnictví ČR, na nichž má Státní pozemkový úřad právo hospodařit. Je také jedinou možnou přístupovou cestou k objektu č. p. X a je bez omezení otevřená každému potenciálnímu uživateli. Silniční úřad odmítl návrh žalobce na zajištění znaleckého posudku za účelem vyhodnocení dopravní obslužnosti předmětného území jinak než přes pozemky tvořících spornou komunikaci a který by měl současně vyhodnotit navržené alternativní komunikační propustnosti daného území. Pokud jde o hmotnost používaných vozidel pro svoz dřeva, vyšel silniční úřad z informací o hmotnosti vozidel od vlastníků lesa a obce. Doplnil, že zpevnění povrchu pozemku p. č. 1906/1 šterkovou vrstvou vyplývá ze zkušeností z přepravy a místních podmínek. Nepřijal námitku týkající se umístění nadzemního vedení inženýrských sítí nad spornou cestou a místní komunikací, neboť jde o stavbu, která musí splňovat příslušná ustanovení a technické podmínky norem. Protože na pozemku p. č. 408/4 není provedeno zdršňování a zpevňující vrstva jako na pozemku p. č. AJ, není alternativa č. 1 srovnatelnou, k posouzení kvality cest nepovažoval silniční úřad za nutné zadávat znalecké posudky. Silniční úřad doplnil, že alternativa č. 2 předpokládá použití pozemku obce Bílý potok p. č. AW, Lesů České republiky, s. p. p. č. AX a soukromé osoby na řízení nezúčastněné p. č. AY.
11. Do spisu silničního úřadu bylo zařazeno odborné vyjádření Ing. Kubeše ev. č. 2021-60 ze dne 12. 8. 2021, výpisy z katastru nemovitostí a starší mapy s vyznačením vlastnických vztahů a rovněž letecké snímky. Odborné vyjádření Ing. Kubeše ev. č. 2021-60 ze dne 12. 8. 2021 mělo být spolu se znaleckým posudkem Ing. Antonína Váchala přílohou žalobcova vyjádření datovaného 9. 6. 2023.

12. Žalobce podal obsáhlé odvolání, které žalovaný zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 15. 7. 2024. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí se závěry silničního úřadu ztotožnil a odmítl jednotlivé odvolací námitky. Podle žalovaného silniční úřad řádně posoudil alternativní komunikační spojení navrhované v odborném posouzení Ing. Tomáše Kubeše a dostatečně odůvodnil tři ze čtyř znaků veřejně dostupné účelové komunikace. Rovněž řádně posoudil jednotlivé alternativy a odůvodnil námitky uplatněné žalobcem. K námitkám žalobce ohledně znaleckých posudků žalovaný konstatoval, že mu je známo, že žalobce v průběhu řízení doložil posudek Ing. Tomáše Kubeše, nejedná se však o znalecký posudek, jak konstatoval rovněž zdejší soud, ale o odborné posouzení nepodložené osobou posuzovatele. K posouzení alternativních tras podle žalovaného postačovala fotodokumentace a odborné posouzení pracovníkem silničního úřadu. Podle žalovaného silniční úřad posoudil všechny důkazy doložené do spisu včetně videodokumentace doložené žalobcem a důkazy náležitě odůvodnil ve svém rozhodnutí. K námitkám, které se týkaly alternativ č. 2 a 3, žalovaný uvedl, že jejich užití by znamenalo překonání překážek či vybudování části cesty přes vodoteč. Toto pokládal žalovaný za dostatečně zdůvodněné, přestože k dané otázce nebyl předložen žádný znalecký posudek. Ztotožnil se rovněž se závěrem, že je nadbytečné provádět měření či dokazování znaleckým posudkem za účelem zjištění výšky nadzemního vedení, pokud je dána jeho normová výška. Silniční úřad pak správně posoudil i využívání lesních pozemků zemědělskou technikou, pro které by musela být vydána výjimka, uživatele nelze zatížit nutností si takovou výjimku vyjednat. Vyjádření Správy CHKO Jizerské hory pouze hodnotilo, zda je průjezd možný, nehodnotilo např. nutnost výjimky pro lesní cesty.

II. Žaloba

13. Žalobce v úvodu žaloby namítal nesrozumitelnost rozhodnutí žalovaného, který se vyhnul ucelenému, resp. jakémukoli zhodnocení znaku nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby, ale pouze se izolovaně věnoval dílčím odvolacím námitkám.
14. Podle silničního úřadu žalobce na podporu svých tvrzení nepředložil žádné důkazy, ačkoli k důkazu předložil znalecké posudky, fotodokumentaci, videodokumentaci a korespondenci. Žalovaný pouze uvedl, že posudek Ing. Tomáše Kubeše není znaleckým posudkem. Přitom toto odborné vyjádření ze dne 19. 6. 2020 obsahuje identifikaci svého autora. Mohlo sloužit jako listinný důkaz, nebyl důvod tento důkaz neprovést jen proto, že nejde o znalecký posudek. Žalobce však silničnímu úřadu předložil v příloze odvolání i další odborné vyjádření Ing. Tomáše Kubeše č. 2021-60 ze dne 20. 9. 2021, ale předložil i znalecký posudek č. 1133-2022-S ze dne 5. 6. 2023 vypracovaný soudním znalcem v oboru doprava, odvětví doprava silniční a městská Ing. Antonína Váchala. Žalovaný však tyto dva posudky zcela pominul. Podle žalobce tedy správní orgány nepřihlédly k předloženým důkazům, bylo neopodstatněně odmítnuto odborné vyjádření Ing. Tomáše Kubeše ze dne 19. 6. 2020, zcela přehlédnuto jeho odborné vyjádření ze dne 20. 9. 2021 a znalecký posudek Ing. Váchala ze dne 5. 6. 2023.
15. Žalobce nesouhlasil se závěrem, že neexistuje alternativní cesta a k jejímu posouzení postačovala fotodokumentace a odborné posouzení silničního úřadu. Podle žalobce nebylo možné odborné posouzení pracovníkem silničního úřadu upřednostnit a ignorovat žalobcem předložené listinné důkazy a znalecký posudek s opačnými závěry. Silniční úřad, potažmo posléze žalovaný měli buď náležitě věcně vypořádat žalobcem

předložené důkazy nebo nechat v řízení vypracovat další znalecký posudek, jak žalobce navrhoval.

16. Dále se žalobce ohradil proti konstatování, že pozemek p. č. AM je v terénu nerozpoznatelný a alternativní cesta č. 1 tak zjevně zasahuje do sousedních pozemků. Žalobce uvedené popíral, tvrdil, že toto tvrzení naopak platí pro cestu vedoucí po pozemcích p. č. AT, AZ, AU, AV, AE a st. p. č. AF. Je to naopak posuzovaná cesta, která z pozemku p. č. AJ zasahuje do sousedních pozemků, jak je zjevné z fotodokumentace přiložené žalobcem k podání ze dne 11. 8. 2023. Žalobce v odvolání poukazoval na to, že vyštěrkované koleje procházejí jinými pozemky, na námitku žalovaný nereagoval. Sám silniční úřad konstatoval, že pozemek je v terénu nevyznačený, nerozpoznatelný. Bez geodetického zaměření pozemku p. č. AM tak nelze závěr o zasahování do sousedních pozemků přijmout.
17. Žalobce nesouhlasil se závěrem silničního úřadu, že doprava po alternativní cestě č. 1 poškozuje porost. Ve skutečnosti nebyly zjišťovány dopravní prostředky, které se po předmětné, a tudíž i alternativní cestě č. 1 pohybují. Takový závěr nelze učinit bez znalosti dopravních prostředků a jejich rozměrů, nelze konstatovat, že by tyto neznámé dopravní prostředky působily škody. Žalobce přitom předkládal fotografie jako přílohy k podání ze dne 11. 8. 2023, které prokazují, že po alternativní cestě č. 1 dopravní prostředky jezdí. Žalovaný se nezabýval otázkou, jaká mechanizace je při vývozu dřeva z lesa používána. V tomto směru nebyl zjištěn řádně skutkový stav věci, žalovaný převzal vysvětlení silničního úřadu.
18. Další námitky se týkaly otázky vyštěrkování posuzované cesty v úseku navazujícím, nacházejícím se na pozemku p. č. AJ. Žalobce namítal, že ve skutečnosti se na ní šterk nenachází v celé délce. Přitom silniční úřad konstatoval, že kdyby na pozemku č. AM existovala stejná vrstva šterku jako na pozemku p. č. AJ, byl by to pro něj důvod pro uznání technické rovnocennosti obou cest. Z fotografií, které jsou přílohou podání žalobce ze dne 11. 8. 2023, je zjevné, že předmětná cesta je na uvedeném pozemku vyštěrkována pouze v malém rozsahu. Proto nebylo možné shledat alternativní cestu č. 1 ve vztahu k posuzované cestě nevyhovující pro její nevyštěrkovaný povrch. Žalovaný k této otázce neprovedl jediný důkaz, jde-li o používání cest soupravami vozidel, přitom se nabízel znalecký posudek.
19. Pokud jde o posouzení alternativních cest č. 2 a 3, nebylo provedeno žádné odborné posouzení toho, zda se na cestách nacházejí překážky znemožňující nahradit posuzovanou cestu. Žalovaný odmítnul žalobcovy námitky konstatováním, že posouzení je postačující i bez zadávání znaleckého posudku. Žalobce však k důkazu předložil listinné důkazy a znalecký posudek, dle kterých jsou alternativní cesty č. 2 a 3 použitelné. Za daného stavu bylo k řádnému zjištění skutkového stavu věci náležitě potřeba vypořádat se s těmito důkazy nebo nechat vypracovat další znalecký posudek.
20. Stejně tak nebyl v řízení proveden jediný důkaz k prokázání závěru, že u nejklužčího místa cesty by se při jízdě po alternativní cestě č. 1 nákladní vozidla smýkala, zatímco po posuzované cestě nikoliv. Z fotografií předložených žalobcem k podání ze dne 11. 8. 2023 vyplývá, že cesta po p. č. AJ není vyštěrkovaná v celém rozsahu, i podle kritéria „smýkání“ je srovnatelná s alternativní cestou č. 1.
21. Žalobce dále nesouhlasil se závěrem silničního úřadu, že není třeba zjišťovat skutečnou výšku nadzemního vedení nad alternativní cestou č. 2, neboť ta musí být dle normy

dostatečná. S tímto závěrem žalobce nesouhlasil, ve skutečnosti aktuální výška vedení nemusí odpovídat normové výšce. Soudní znalec Ing. Antonín Váchal ve znaleckém posudku zjistil, že výška nadzemního vedení znemožňuje průjezd již vozidlům o výšce 3,8 m, přestože normová výška je 4,2 m. Ani v tomto směru nebyl zjištěn stav správně.

22. Z vyjádření Správy CHKO Jizerské hory pak vyplývá, že alternativní cesta č. 1 vedoucí přes les je využitelná i pro manžele L. a pana Z. Podle Správy CHKO Jizerské hory je vjezd motorovými vozidly mimo silnice a místní komunikace na pozemky p. č. 1904/1, 538/3 a 538/1 možný v intencích výjimky dle § 26 odst. 1 písm. c), jak ji uvádí zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, na dané období není potřeba vést řízení o udělené zvláštní výjimky.
23. Rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, pokud jde o posouzení alternativních možností pro jednotlivé v úvahu připadající uživatele předmětné cesty. Stejně tak se žalovaný nevypořádal s námitkami, že znak charakterizující veřejně přístupné pozemní komunikace v podobě nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby je naplněn až tehdy, je-li dána potřeba veřejnosti. Nedostatečně byla rovněž vypořádána odvolací argumentace týkající se vnitřní rozpornosti rozhodnutí silničního úřadu, pokud jde o závěry, pro jaké uživatele je sporná cesta ničím nenahraditelnou komunikační potřebou.
24. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k novému projednání, a požadoval náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

25. Žalovaný se k žalobním námitkám nevyjádřil, pouze odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že na pozemcích p. č. AT, AJ, AE a st. p. č. AF se nachází veřejně přístupná účelová komunikace, k níž neexistuje vyhovující komunikační alternativa.

IV. Posouzení věci krajským soudem

26. Žaloba byla podána oprávněnou osobou, je včasná a projednatelná, soud tedy přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházel přitom skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.
27. Předmětem soudního přezkumu je opětovně rozhodnutí žalovaného ve spojení s deklaratorním rozhodnutím silničního úřadu vydaným podle § 142 odst. 1 správního řádu, že na části pozemků žalobce st. p. č. AF, p. č. AT, AC a AE se nachází veřejně přístupná účelová komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.
28. Podle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích platí, že účelová komunikace je pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Z tohoto ustanovení vyplývají prvá dvě kritéria, a to zřetelnost cesty v terénu (viz § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích) a spojení jednotlivých nemovitostí. Protože jde o omezení vlastnického práva podle čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod obecným užíváním (§ 19 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích), za které podle zákona nepřísluší náhrada, dovodila judikatura další dvě podmínky. Jednak souhlas vlastníka s poskytnutím cesty k veřejnému užívání (srov. zejména nálezy Ústavního

soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06, č. 2/2008 Sb. ÚS) a dále nutnou komunikační potřebu, kterou je třeba zkoumat vždy, a to i když vlastník cesty souhlasil s jejím poskytnutím k veřejnému užívání [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 30. 3. 2017, č. j. 5 As 140/2014-85, č. 3571/2017 Sb. NSS]. Tato kritéria musí být splněna kumulativně. Souhlas vlastníka je tím znakem veřejně přístupné účelové komunikace, u něhož je třeba zhodnotit, zda cestu užíval blíže neurčený okruh osob (tj. veřejnost). Znak nutné komunikační potřeby se naopak zkoumá vždy ve vztahu ke konkrétním dotčeným nemovitostem, pro něž sporná cesta plní roli komunikační spojnice. Oba uvedené znaky musí být naplněny, aby bylo možno na soukromém pozemku deklarovat veřejnou cestu, avšak zkoumat je třeba každý z nich zvlášť (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2015, č. j. 6 As 213/2015-14, č. 3371/2016 Sb. NSS, bod 11).

29. Žalobce nezpochybňuje závěry správních orgánů, pokud jde o naplnění zřetelnosti posuzované cesty v terénu, jejího zákonného účelu spojení nemovitostí a souhlasu s obecným užíváním. Sporné je opět posouzení čtvrtého znaku účelové komunikace veřejně přístupné, kterým je nutná a ničím nenahraditelná komunikační potřeba komunikace. V situaci, kdy v úvahu připadají alternativní cesty, které by mohly dosavadní uživatelé sporné komunikace využít k přístupu ke svým nemovitostem, bylo nutno zkoumat, zda jde o reálně existující cesty, o jaký typ cest jde, jaký je jejich dopravně technický a stavební stav (viz rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2014, č. j. 7 As 68/2014-87), a posoudit další hlediska (viz rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2013, č. j. 8 As 19/2012-42) za účelem srovnání alternativních cest a posuzované komunikace vedoucí po části žalobcových pozemků z hlediska zajištění spojení nemovitostí.
30. Rozhodují-li správní orgány v řízení podle § 142 správního řádu o tom, že na určitých pozemcích se nachází veřejně přístupná účelová komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, musí být z jejich rozhodnutí v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu zřejmé, na základě, jakých skutkových okolností a právních důvodů dovedly, že sporná komunikace na pozemcích žalobce plní nutnou a ničím nenahraditelnou komunikační potřebu. Současně je povinností správních orgánů uvést v odůvodnění rozhodnutí podklady rozhodnutí a úvahy, kterými se při hodnocení podkladů řídily, stejně jako uvést, jak se vypořádaly s námitkami účastníků, jejich návrhy a vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
31. V projednávané věci jde o třetí rozhodnutí žalovaného, které je předmětem přezkumu ze strany soudu. Rozhodnutí žalovaného tvoří s ohledem na zásadu jednoty správního řízení jeden celek s prvoinstančním rozhodnutím (např. rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25). Nelze ho označit za nesrozumitelné jen proto, že neobsahuje vlastní ucelené zhodnocení posledního znaku účelové komunikace veřejně přístupné. Takové hodnocení je obsaženo v rozhodnutí silničního úřadu, s jehož závěry se žalovaný ztotožnil a jeho odůvodnění doplnil o reakci na jednotlivé odvolací argumenty.
32. Ovšem již v předchozích rozsudcích č. j. 59 A 107/2020-38 a č. j. 59 A 10/2022-60 soud žalovanému vytýkal procesní vady spočívající mj. v nedostatečném vypořádání se s námitkami žalobce, který přišel s tvrzením o existenci tří variant alternativního přístupu k nemovitostem, k nimž zajišťuje přístup i komunikace z části vedoucí po jeho pozemcích. Na podporu svého tvrzení předložil žalobce s doplněním odvolání ze dne

11. 8. 2021 odborné vyjádření Ing. Tomáše Kubeše ze dne 19. 6. 2020, s tímto důkazem se dle názoru soudu žalovaný opakovaně řádně nevypořádal.
33. Tato vada nebyla ze strany silničního úřadu, jehož předchozí rozhodnutí žalovaný zrušil, napravena a ani žalovaný se s tímto podkladem věcně nevypořádal. Žalovaný v reakci na odvolací námitky pouze uvedl, že se jedná o odborné posouzení (v návaznosti na jeho hodnocení ve shora označených rozsudcích), věnoval se tomu, že silniční úřad osobu autora odborného vyjádření odmítl identifikovat. Věcný obsah odborného vyjádření Ing. Tomáše Kubeše ze dne 19. 6. 2020 však zcela pominul, v rozhodnutí žalovaného soud postrádá důvody, pro které nebylo namístě tento listinný důkaz provést a přihlížet k jeho závěrům.
34. Stejně tak se žalovaný řádně nevypořádal s dalším odborným vyjádřením Ing. Tomáše Kubeše č. 2021-60 ze dne 20. 9. 2021 (též ohledně alternativ č. 2 a 3), na které se žalobce odvolával v podání datovaném dne 9. 6. 2023, jímž reagoval na výzvu silničního úřadu ke kontrole alternativních cest, které měly být prozkoumány při jednání spojeném s ohledáním na místě.
35. Žalovaný se dále zcela nedostatečně a nesprávně vypořádal s odvolací námitkou, že se silniční úřad nevypořádal s předloženými znaleckými posudky. Žalovaný pouze uvedl, že silniční úřad posoudil všechny důkazy doložené do spisu včetně videodokumentace, tento závěr však obsahu prvostupňového rozhodnutí neodpovídá. Jak se silniční úřad vypořádal s odborným vyjádřením Ing. Tomáše Kubeše ze dne 19. 6. 2020, byť se jednalo o odborné hodnocení, z rozhodnutí nevyplývá, toto pochybení již soud konstatoval. Stejně tak se silniční úřad nezabýval později předloženým odborným vyjádřením Ing. Tomáše Kubeše ev. č. 2021-60 ze dne 20. 9. 2021. A na existenci znaleckého posudku č. 1133-2022-S ze dne 5. 6. 2023 vypracovaného soudním znalcem v oboru doprava, odvětví doprava silniční a městská Ing. Antonína Váchala silniční úřad rezignoval zcela, stejně tak se s tímto znaleckým posudkem nevypořádal žalovaný. Ten pouze opakoval, že soud dovodil, že se jednalo o odborné hodnocení. Tento závěr soudu se však týkal v pořadí prvního odborného posouzení Ing. Tomáše Kubeše ev. č. 2020-07 ze dne 19. 6. 2020, znalecký posudek předložil žalobce až v průběhu dalšího řízení vedeného silničním úřadem.
36. Správní orgány nejsou v souladu s § 52 správního řádu vázány návrhy účastníků na provedení důkazů. V deklaratorním řízení vedeném podle § 142 správního řádu je však odkazem na § 141 odst. 4 uvedeného zákona zdůrazněna důkazní povinnost žadatele na určení právního vztahu, tj. v daném případě žalobce, což ostatně vyzdvihl také silniční úřad v úvodu svého rozhodnutí. Pokud v takovém případě správní orgány nevyhoví důkaznímu návrhu účastníka řízení, musí v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů a zákazem libovůle správního orgánu a procesní rovnosti účastníků řízení jejich případné odmítnutí jasně, konkrétně, logicky a přesvědčivě zdůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2009, č. j. 5 As 29/2009-48).
37. Pokud tedy silniční úřad nehodlal vycházet z podkladů předložených žalobcem, zejména znaleckého posudku Ing. Antonína Váchala a jeho závěrů, bylo jeho povinností pečlivě odůvodnit, proč ani tento důkaz neprovede a nepodrobí ho věcnému hodnocení spolu s ostatními podklady dosud v řízení obstaranými, mj. právě vlastními zjištěními z ohledání sporné komunikace a cest alternativních. Z pohledu § 68 odst. 3 správního řádu jde v případě odborných vyjádření Ing. Tomáše Kubeše a znaleckého posudku Ing.

Antonína Váchala o tzv. opomenuté důkazy (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 4. 2001, sp. zn. I. ÚS 549/2000; ze dne 8. 12. 2005, sp. zn. I. ÚS 729/2000), jež zakládají nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí. V souzené věci přitom nelze dovodit, že by se jednalo o důkazy, které by neměly souvislost s posuzovanou otázkou nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby sporné komunikace, neměly vypovídací hodnotu ohledně alternativních přístupů, které byly silničním úřadem hodnoceny co do průběhu a stavebně technického stavu, nejednalo se o důkazy nadbytečné, když žalobce odkazem na ně rozporoval správnost dosavadních skutkových zjištění a hodnocení těchto cest silničním úřadem. Žalobce důvodně namítá, že toto pochybení žalovaný přehlédl. Za dostatečné ze strany silničního úřadu nelze považovat, že si sám na podkladě zejména výsledků ohledání a fotodokumentace posoudil navrhované alternativy, aniž by se současně vypořádal s žalobcem předloženými důkazy. Výslovné odmítnutí znaleckého posudku ze strany správních orgánů se zjevně vztahovalo na další žalobcův návrh, aby případně silniční úřad zadal vypracování dalšího znaleckého posudku. Toto odůvodnění však nedává odpověď na to, proč správní orgány nepřihlédly k závěrům již vypracovaného znaleckému posudku Ing. Antonína Váchala, na jehož závěry se žalobce rovněž v odvolání výslovně odvolával.

38. A již v předchozím zrušujícím rozsudku č. j. 59 A 10/2022-60 soud upozorňoval žalovaného na potřebu reagovat i na další podklady, které žalobce jako přílohy připojoval ke svým podáním. I v nyní přezkoumávaných rozhodnutí nebyl tento postup dodržen, silniční úřad se vyjadřoval zejména k videozáznamu a bez bližšího upřesnění k fotodokumentaci, ostatní listiny předkládané žalobcem zůstaly strany pozornosti jak silničního úřadu, tak žalovaného. Rovněž tento postup vede k nepřezkoumatelnosti žalobcem napadených rozhodnutí.
39. Z důvodu popsaného pochybení správních orgánů při hodnocení podkladů rozhodnutí je předčasné, aby se soud věcně zabýval námitkami, které souvisí s problematikou posouzení průběhu a kvality žalobcem označených a silničním úřadem posuzovaných alternativních cest. Ať jde již o otázku průběhu a kvality alternativní cesty č. X a s tím spojené otázky „smýkání“ nákladních vozidel užívaných při svozu dřeva po pozemku p. č. AM, která podle žalobce zasahuje do sousedních pozemků obdobně jako silničním úřadem preferovaná cesta po p. č. AJ, neboť právě i ta byla předmětem hodnocení Ing. Tomáše Kubeše, stejně jako Ing. Antonína Váchala. Nebo o otázku možného poškození porostu při dopravě po alternativní cestě č. 1. V této souvislosti nelze pominout, že žalovaný adekvátně nereagoval na žalobcovy námitky, že silničním úřadem popisované vyštěrkované koleje prochází jinými pozemky a že předmětná cesta v části na pozemku p. č. AJ není vyštěrkovaná v celé délce, přičemž právě kvalitu těchto úseků považoval silniční úřad za rozhodující faktor při srovnání sporné a alternativní cesty č. 1 na pozemcích kolem hřbitova, mj. na p. č. AM. Do stejné kategorie námitky patří i námitka ohledně skutečné výšky nadzemního vedení, která byla dle žalobcova tvrzení řešena právě znaleckým posudkem Ing. Antonína Váchala. K dané otázce si soud dovolí poznamenat, že v obecné rovině lze souhlasit s názorem žalobce, že samotná normová výška nadzemního vedení nic nenapovídá o faktickém stavu komunikace a možnosti bez potíží dané místo užívat příslušným typem dopravních prostředků, ať už se jedná o nákladní automobily určené ke svozu dřeva či zemědělskou techniku.

40. Stejně tak je předčasné, aby soud podrobil věcnému přezkumu závěry správních orgánů ohledně alternativních cest č. 2 a 3, jejichž užití zejména zemědělskou technikou měly dle silničního úřadu bránit drobné stavby a existence vodoteče a propustku na soukromém pozemku, ovšem mimo posuzovanou trasu a z dopravně technického hlediska nevyhovujícího. Žalobcem předložené odborné vyjádření Ing. Tomáše Kubeše ze dne 20. 9. 2021 se zabývalo dalšími variantami č. 2 a 3, rovněž znalecký posudek Ing. Antonína Váchala řešil varianty přístupu ze silnice II/290 označované jako varianty a) a b), a to i pro užití traktorem s přívěsem. Pokud se správní orgány s předloženými důkazy vůbec nevypořádaly, nezabývaly se tím, zda žalobcem předložené podklady řeší jimi posuzované alternativní cesty či přístup po jiných pozemcích, nelze jejich skutková zjištění a závěry na jejich základě učiněné ohledně naplnění čtvrtého znaku veřejně přístupné účelové komunikace akceptovat.
41. Další žalobní námitka se týkala závěru silničního úřadu, že alternativní cesta č. 1 vedoucí přes les není využitelná pro manžele L. a pana Z. Silniční úřad s odkazem na § 20 odst. 1 písm. g), odst. 3 zákona o lesích dovodil, že k užití lesních cest tyto osoby potřebují výjimku vlastníka lesa, jejíž vydání je právně nejisté a v rozporu s veřejným zájmem. Dle žalobce ovšem opak vyplýval z vyjádření CHKO Jizerské hory, jehož obsah žalovaný nesprávně interpretoval. Žalovaný se k argumentaci žalobce vyjádřil stručně tak, že stanovisko pouze hodnotí, že je průjezd možný, nikoliv další požadavky na prostup územím, například nutnost výjimky pro lesní cesty. Dle žalobcem citovaného obsahu stanoviska CHKO Jizerské hory (vlastní stanovisko nebyl soud v obsáhlém spisovém materiálu bez bližšího označení schopen dohledat) se však Správa CHKO Jizerské hory vyjadřovala rovněž k otázce zamýšleného vjezdu motorovými vozidly za účelem zemědělského hospodaření a konstatovala, že na uvedené období není potřeba vést řízení o udělení zvláštní výjimky, s odkazem na § 26 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Žalovaný tuto argumentaci přehlédl, nevyjádřil se k ní, jeho hodnocení obsah stanoviska nereflektuje správně. Přitom jedním z vytýkaných pochybení žalovaného dle zrušujícího rozsudku č. j. 59 A 10/2022-60 bylo nedostatečné vypořádání námítky volného přístupu do lesa.
42. K dané problematice soud uvádí, že je nepochybně na správních orgánech, aby si samy posoudily otázku přístupu do lesa a užívání lesních cest nejen vlastníkem pozemků plnících funkci lesa, ale i dalšími osobami. V souzené věci především zemědělskou technikou ze strany manželů L. a J. Z. V tomto směru pro ně není stanovisko CHKO Jizerské hory závazné. To však neznamená, že se tímto stanoviskem žalovaný není povinen adekvátně zabývat a nemusí vyvrátit jeho argumentaci, včetně odkazu na příslušná ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, které se žalobce v odvolání dovolával na podporu svého názoru, že alternativní cesta č. 1 je v úseku tvořeném lesními cestami zemědělské technice přístupná.
43. Argumentace silničního úřadu, že alternativní cesta č. 1 není použitelná pro manžele L. a pana Z. jako vlastníky zemědělských pozemků z důvodu zásadního právního problému, který představuje nutnost užít i lesních cest v úseku cca 500 m, není dle názoru soudu zcela konzistentní. Pokud užití těchto lesních cest jinými osobami než jejich vlastníkem brání právní důvody, není soudu zřejmé, proč se silniční úřad současně pustil do hodnocení otázky, zda je vydání výjimky pravděpodobné a zda je v rozporu s veřejným zájmem na ochraně lesa. Zvláště za situace, pokud o takové výjimce nerozhoduje, jak uvedl žalovaný. Stejně tak není soudu zřejmé, proč se silniční úřad

zabýval možným opotřebením povrchu a poškozením okolních porostů zemědělskou technikou při svozu balíků píce, argumentoval-li současně tím, že na uvedené vlastníky zemědělských pozemků nedopadá výjimka dle § 20 odst. 3 lesního zákona.

44. Přestože se žalovaný nezabýval namítanou nesrozumitelností rozhodnutí silničního úřadu, pokud jde o hodnocení nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby sporné komunikace co do okruhu uživatelů, a to i s ohledem na jím citované judikaturní závěry, je z napadeného rozhodnutí *implicite* zřejmé (k možnosti takového nahlížení na obsah odůvodnění srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, či rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43), že rozhodnutí za nesrozumitelné nepovažoval a v tomto směru ztotožnil se zjištěními a hodnocením silničního úřadu. Z celkového kontextu prvostupňového rozhodnutí pak vyplývá, že cesta na části žalobcových pozemků má nutnou a ničím nenahraditelnou komunikační potřebu plnit jak ve vztahu k pozemkům Lesů České republiky, s. p. a dalších vlastníků lesních pozemků, tak ve vztahu k zemědělským pozemkům manželů L. i J. Z., dále pro vlastníka objektu č. p. X a Českou republiku – s právem hospodaření pro Státní pozemkový fond, přičemž je cesta užívána i širokou veřejností. Věcně však tyto závěry soud není vzhledem k výše vytykaným vadám napadených rozhodnutí oprávněn přezkoumat.
45. Soud si je dobře vědom toho, že posouzení všech znaků účelové komunikace veřejně přístupné ve smyslu § 7 odst. 1 správního řádu je problematika náročná jak po skutkové, tak právní stránce. Obzvláště v případě jako je žalobcův, kdy je deklaratorní správní řízení vedeno po delší dobu, dokonce různými věcně příslušnými silničními správními úřady, a účastníci neustále doplňují svá tvrzení a podklady na jejich podporu. Nicméně i v takovém komplikovaném případě je nutno trvat na dodržení zákonných požadavků na obsah správních rozhodnutí, včetně jejich odůvodnění, a respektovat základní zásady správního řízení a procesní práva účastníků řízení.

V. Závěr a náklady řízení

46. Z uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. Protože shora popsány vadami trpí již rozhodnutí vydané silničním úřadem jako správním orgánem nižšího stupně, využil soud možnosti dané mu § 78 odst. 3 s. ř. s. a přistoupil i k jeho zrušení.
47. V dalším řízení jsou správní orgány podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázány právním názorem soudem vysloveným ve zrušujícím rozsudku. Bude jejich povinností znovu se věnovat posouzení otázky, zda sporná komunikace vedoucí po části žalobcových pozemků plní nutnou a ničím nenahraditelnou komunikační potřebu ve vztahu ke konkrétním nemovitostem, které jednoznačně identifikují. V rámci tohoto posouzení bude jejich povinností vypořádat se přezkoumatelným způsobem s veškerými žalobcem předloženými či označenými důkazy, v prvé řadě odbornými vyjádřeními Ing. Tomáše Kubeše a znaleckým posudkem Ing. Antonína Váchala, a jeho námitkami.
48. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil jednání, v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 2 s. ř. s.

49. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
50. Žalobce byl se svou žalobou úspěšný, soud mu proto proti žalovanému přiznal náhradu nákladů řízení. Žalobce byl zastoupen advokátem, náleží mu tedy náhrada nákladů spojených se zastoupením. Tyto náklady spočívají v odměně advokáta za zastupování ve výši 2 x 3 100 Kč za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby [§ 1 odst. 1, § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 2 x 300 Kč za 2 úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Soud postupoval podle advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024, v souladu s čl. II přechodných ustanovení vyhlášky č. 258/2024 Sb. Soud tak přiznal žalobci náhradu nákladů připadajících na jeho zastoupení ve výši 6 800 Kč a dále v souladu s § 57 odst. 2 s. ř. s. částku odpovídající DPH ve výši 21 %, celkem 8 228 Kč. Dále žalobci náleží náhrada za zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč. Celkem tedy přiznal soud žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč a žalovanému uložil, aby tuto částku zaplatil k rukám právního zástupce žalobce v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.
51. Protože osobě zúčastněné na řízení soud neuložil v řízení žádné povinnosti a současně neshledal žádné důvody hodné zvláštního zřetele, vyslovil v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s., že se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 29. dubna 2025.

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu